

Şiddetin izleri

Suçun tespiti ve önlenmesinde biz dişhekimlerine önemli görevler düşüyor.

**Dişhekimi
Anıl Özgüç**

İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi
Adli Tıp Enstitüsü, Doktora
aozguc@hotmail.com

Çocuk ihmal ve istismarı, tüm sosyoekonomik seviye ve etnik kökendeki ailede görülebiliyor.

Üniversite yıllarında ilk Oral Diagnoz dersinin ilk cümlesi, birçoğumuzun sevgili hocası Prof. Dr. Şükrü Şirin'in ağzından çıkmıştı: "Muayene hasta kapıdan içeri girdiği an başlar." Bu cümleyi düstur edindiğimiz an içeri giren hasta, birden akut bir pulpitis, vuran bir alt çene protezi, porselen bir köprü, alt keserlerin lingualindeki çıkmayan nikotin lekeleri veya üst ikinci moların distalinde kuafaja hatta kanal tedavisine doğru kararlılıkla ilerleyen bir derin dentin çürüğü olmaktan çıkar, duruşu, cilt rengi, mimikleri, gözlerindeki kaygıyla bir insana dönüşüverir.

Hepimiz anestezi yapıyor, diş taşı temizliyor, çekim yapıyor, dikey boyut alıyor, uyuşmayı beklerken sohbet ediyor, yeni bir restorasyonla yeni bir gülümseme yaratıyoruz. Ama tüm bunları ve daha fazlasını yaparken aslında hiç farkında olmadığımız ve bizi diğer tıp dallarındaki tüm klinisyenlerden ayıran çok önemli bir şey daha

yapıyoruz: Hastaya yaklaşıyor, tüm ağız dokularını, yüzünü, hatta boynunu yakından görme fırsatı yakalıyor, onunla hatırı sayılır bir zamanı paylaşıyoruz.

Şimdi duralım ve düşünelim. Geçen gün bakıcısı tarafından kaygılı gözlerle ön dişleri kırık getirilen şu çocuk, çekip çekmeme konusunda kararsız kalmıştınız hani. Nasıl olduğunu sorduğunuzda "bisikletten düştü" cevabını almıştınız. Kafasında da iyileşmeye yüz tutmuş bir morluk görmüştünüz ama "nasılsa iyileşiyor, sizi ilgilendirmez" diye düşünüp bu konuda bir şey sormamıştınız. Tuhaftır, frenulumunda da yırtık vardı, kollarında da başka morluklar. "Çocuk çok yaramaz" denmişti, siz de üzerinde durmamıştınız.

Ya da şu kadın, elindeki yanık izini hatırladınız birden. Onun da boynunda morluklar vardı, son iki gelişinde gözlerinin altı da şişti sanki.

O zaman hastamızın hikayesini can kulağıyla dinleme, ona bakmanın değil, onu görmenin zamanı geldi. O kapıdan girer girmez.

Kaynaklar

- 1-Adli Diş Hekimliği, Dr. Hüseyin Afşin
- 2-Diş Hekiminin Tıbbi Müdahalelerinden Doğan Hukuki Sorumluluğu, Dr. Yusuf Tunç Demircan
- 3-Aile İçi Şiddet Ders Notları İ. Ü. Cerrahpaşa Top Fak. Adli Tıp Enstitüsü 2009, Prof. Dr. M. Fatih Yavuz
- 4-Yetişkine Yönelik Cinsel Saldırlar Ders Notları İ. Ü. Cerrahpaşa Tıp Fak. Adli Tıp Enstitüsü 2009. Dr. Z. Belma Gölge

BUNLARI BİLİYOR MUYUZ?

- İnsanların çok eski dönemlerden beri dişlerini savunma ve saldırı amaçlı kullandıklarını,
- Isırmanın primitif bir davranış olduğunu; cinayet ve cinsel saldırılarda kurbanın çoğu kez ısırıldığını,
- Eğer ısırmanın üzerinden 24 saatten az süre geçmişse, doğru fotoğraflama teknikleriyle failin bulunmasına katkısı olacağını,
- Ayrıca izden alınacak tükürüğün çok değerli bir biyolojik delil olduğunu,
- 1906 yılında Cumberland County’de iki kişinin hırsızlık şüphesiyle yakalandığını, olay sırasında suçlulardan birinin bir parça peyniri, üzerinde diş izlerini bırakacak şekilde ısırıldığını, şüphelinin ölçülerinin peynir üzerindeki izle uyum gösterdiğini ve bu vakanın ısırık izi kullanılarak gerçek suçlunun bulunduğu ilk vaka olduğunu,
- Miras nedeniyle boğma sonucu öldürülen 65 yaşındaki kimsesiz adamın sağ yanağındaki ısırık izinin otopsi sırasında görüldüğünü, bu izin tek kanıt olduğu, iz ile şüphelilerin ölçüsünün karşılaştırılarak kimliklendirme yapıldığını,
- Dövülmüş çocuk sendromunun genellikle 3 yaş altı çocuklarda görüldüğünü ve ebeveyn/bakıcı tarafından gerçekleştirildiğini,
- El, ayaklar, kemer, sopa veya künt cisimlerin kullanıldığını,
- Çeşitli yumuşak doku lezyonları ve çok sayıda eski ve yeni kemik kırıkları görüldüğünü,
- Bu kırıkların, nefes alma güçlüğünün, yumuşak doku ezilmeleri ve deride oluşan ekimozların çocuk ihmal ve istismarının belirtileri olabileceğini,
- Çocuk ihmal ve istismarının tüm sosyoekonomik seviye ve etnik köklerdeki ailede görülebileceğini,
- Amerikan Pediatrik Diş Hekimliği Akademisinin, ailelerin çocukların diş sağlığına yönelik ihtiyaçlarını (tedavi edilmemiş, eksik ya da hatalı tedavi edilmiş dişler, travma, acı, enfeksiyon ya da kanama gibi tıbbi durumlar) karşılamadaki yetersizliğini de çocuk ihmal olarak tanımladığını,
- Yetişkinlere karşı cinsel saldırıların ortaya çıkma oranının % 5-10 olduğunu ve bu oranının bu kadar düşük olmasının toplumdaki cinsellikle ilgili inanılan mitler olduğunu,
- A.B.D.’de yapılan bir araştırmada, tecavüz mağduru kadınların % 16,7’sinin, fiziksel şiddet mağ-

duru kadınların ise % 9,2’sinin aynı dönemde diş sağlığı hizmetlerinden faydalandığını,

- Çocuk istismarı vakalarının yarısından fazlasında baş, yüz ve boyun bölgesinde yaralanmalar olduğunu,
- Çocuk ihmal dosyalarının %65’inde fiziksel darbelerin baş, boyun ve ağız bölgesinde olduğunu,
- Aile içi şiddet olgularında yaralanmaların ağırlıkla baş ve boyun bölgesinde olduğunu,
- Yeni yaralarla birlikte eski yaralar bulunduğunda fiziksel şiddetten özellikle şüphelenilmesi gerektiğini,
- Çocuk istismarlarında sıklıkla labial frenulumun yırtıldığını, bu durumun ağza zorla biberon sokulmasında da görülebildiğini,
- Dudaktaki, yüzdeki ya da dildeki yanıkların fiziksel cezalandırmanın bulguları olabileceğini,
- Yüzün alt kısmına isabet eden künt travmaların dudağın iç yüzündeki mukoza örtüsünün dış etinden yırtılmasına ve dişlerde sallanma, alveol ceplerinin tamamen çıkması, kuron ve kök kırıklarına neden olabileceğini,
- Yine çocuk istismarı olgularında maxilla, mandibula, zygoma ve diğer kranial kemiklerde kırıklar olabileceğini,
- Çocukta cinsel ilişki sonucu bulaşan hastalıkların belirtilerinin ağızda görülmesinin cinsel istismar konusunda şüphe uyandırması gerektiğini,
- Tüm bu bilgilerin ışığında yetişkin ya da çocuk hastanın cinsel ve/veya fiziksel istismara uğramış olabileceğinden şüphelenen diş hekiminin, konunun uzmanı bir adli tıp uzmanı ya da adli diş hekiminden konsültasyon istemesi gerektiğini, bu konuda eğitimsiz birinin almak isteyeceği anamnez ya da yapacağı muayenenin mağdura yeni bir zarar verebileceğini ya da mağduru olayı saklamasına neden olabileceğini biliyor muyuz?

Muayenehane kapısından içeri giren, bir hastadan önce, duruşu, cilt rengi, mimikleri ve gözlerindeki kaygıyla, bir insana dönüşür.